

მეორე გერმანულ-ქართული სისხლის სამართლის პროექტის პრეზენტაცია: ქართული სისხლის სამართლის პროცესის ინტერნაციონალიზაცია და ევროპეიზაცია, როგორც პრობლემა და ამოცანა*

პროფესორი, სამართლის დოქ. **ედვარდ შრამი**, იენის-ფრიდრიხ-შილერის უნივერსიტეტი / ასოცირებული პროფესორი, სამართლის დოქ. **გიორგი თუმანიშვილი**, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ნარმატებული განაცხადი მეორე გერმანულ-ქართული სისხლის სამართლის პროექტის ფოლკსვაგენის ფონდის მიერ მხარდაჭერასთან დაკავშირებით.

1. მიზანი აღნიშნული სამსლიანი პროექტის, რომელიც განხორციელდება 2016 წლიდან სავარაუდოდ 2019 წლამდე, არის საერთაშორისო და ევროპული სისხლის სამართლის პროცესის სფეროში მოღვაწე ქართველი ახალგაზრდა სამართალმცოდნეების მხარდაჭერა. პროექტი ეხება საქართველოში სამართალმცოდნეობის სწავლების სამივე დონეს (სტუდენტები, დოქტორანტები და სამართლის დოქტორები) და მან ასევე უნდა შეიტანოს წვლილი სისხლის სამართლის დისკურსის გაფართოებასა და გაღრმავებაში. აღნიშნული კვლევითი პროექტის მრავლისმომცველი თემატიკა შემუშავებულ იქნა 2015 წელს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში გამართული შეხვედრა-სემინარის ფარგლებში, სადაც გერმანული მხრიდან მონაწილეობას იღებდნენ პროფ. დოქ. საპატიო დოქ. ჰაინერ ალვარტი და პროფ. დოქ. ედვარდ შრამი. აღნიშნულ შეხვედრა-სემინარზე მეორე სისხლის სამართლის პროექტის კონცეფცია განვითარდა ასოც. პროფ. დოქ. გიორგი თუმანიშვილთან, პროფ. დოქ. მერაბ ტურავასთან, ასოც. პროფ. დოქ. ბაჩანა ჯიშკარიანთან და სხვა ქართველ სამართალმცოდნეებთან, მოსამართლეებთან და პროკურორებთან ხანგრძლივ საუბრებსა და დისკუსიებში.

ამის გარდა, პროექტი უზრუნველყოფს პირველი გერმანულ-ქართული სისხლის სამართლის პროექტით თბილისის უმაღლესი რანგის უნივერსიტეტებში, კერძოდ, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში კვლევის, სწავლებისა და გამოც-

დის სფეროში ჩამოყალიბებული სტრუქტურების მდგრადობას. ხსენებული პირველი პროექტის ფარგლებში, რომელიც ასევე ფოლკსვაგენის ფონდის მიერ იქნა მხარდაჭერილი, 2006-2013 წლებში inter alia შემუშავდა ქართული სისხლის სამართლის სახელმძღვანელო და აგრეთვე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიულ ფაკულტეტზე სისხლის სამართლის სწავლების თანამედროვე კურიკულუმი.

მეორე პროექტი თემატურად განისაზღვრება ახალი, ყველა მონაწილისათვის საერთო კვლევითი ჩარჩოებით: პირველ გერმანულ-ქართული სისხლის სამართლის პროექტს, რომელიც მიმართული იყო მატერიალურ სისხლის სამართალში „სისხლის სამართლის თეორიაზე“, მეორე პროექტით მოყვება ამჯერად ლოგიკური გადასვლა „სისხლის სამართლის პროცესის თეორიასა და პრაქტიკაზე“ ქართული სისხლის სამართლის პროცესის მიხედვით. ვინაიდან, თემატურად საქმე ეხება ქართულ სისხლის სამართლის პროცესს, განხილული იქნება ის მრავალმხრივი და განსხვავებული გავლენები, რომლებიც მომდინარეობენ ანგლო-ამერიკული, კონტინენტურ-ევროპული, ტრადიციული ქართული და საბჭოური სისხლის სამართლის პროცესის კულტურიდან. ამავდროულად, ცენტრალურ ადგილს დაიკავებს ქართული სისხლის სამართლის პროცესის ინტერნაციონალიზაცია და განსაკუთრებით ევროპეიზაცია ანმყოსა და მომავალში, ასევე ცოტა ხნის წინ საქართველოსთან გაფორმებული ასოცირების შეთანხმების შეფასება.

2. პროგრამა შედგება სამ საფეხურად სტრუქტურირებული სტუდენტური და კურსდამთავრებულების პროგრამისაგან, რომელიც ეხება ახალგაზრდა სამართალმცოდნეების სამივე დონეს და მიმართულია როგორც სტუდენტებსა და დოქტორანტებზე, ასევე სამართლის დოქტორებზე, რომლებიც შემდგომ კვლევას ახორციელებენ, რო-

* ტექსტი ქართულად თარგმნა ჟურნალის სარედაქციო კოლეგიის წევრმა ასოცირებულმა პროფ. სამართლის დოქ. გიორგი თუმანიშვილმა.

გორც ასოცირებული პროფესორები ან ასისტენტები.

ა) სადოქტორო სწავლების დონეზე 2016 წლის შემოდგომით სადოქტორო კვლევის მხარდასაჭერად გაიცემა სამწლიანი სადოქტორო სტიპენდია ოთხ საუკეთესო განმცხადებელზე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტიდან და საქართველოში არსებული სხვა მაღალი აკადემიური რანგის უნივერსიტეტებიდან. გაიცემა ასევე ოთხი სტიპენდია ქართველი დოქტორანტების ნახევარი წლით გერმანულ უნივერსიტეტებში კვლევითი საქმიანობისთვის.

ბ) სტუდენტების დონეზე 2017 წლის ზაფხულში მოეწყობა საზაფხულო სკოლა ბათუმში სისხლის სამართლის პროცესის ევროპეიზაციისა და ინტერნაციონალიზაციის შესახებ, რომელიც მიმართულია ქართველ სტუდენტებსა და დოქტორანტებზე.

გ) სისხლის სამართლის მიმართულებით დოქტორანტების დონეზე შემუშავდება ინტერნაციონალიზებულ (ქართულ) სისხლის სამართლის პროცესში ფუნდამენტური კრებული, მეცნიერების თანამედროვე მდგომარეობის, პრაქტიკისა და სამართლებრივი პოლიტიკის განვითარების ასახვით, როგორც ქართველი სამართალმცოდნეების, სამართლის დოქტორების და დოქტორანტების და ასევე მონაწილე გერმანელი სისხლის სამართლის მეცნიერების ერთობლივი შრომის შედეგი. კრებულის შემუშავება დაგეგმილია 2019 წლის გაზაფხულ/ზაფხულში.

3. დოქტორანტები, სტიპენდიანტები, სამართლის დოქტორები, პროექტის ხელმძღვანელები და ასევე პროექტის პარტნიორები გამართავენ სამუშაო შეხვედრებს თბილისში (2016 წლის სექტემბერი), იენაში/ბერლინში (2017 წლის თებერვალი) და ტიუბინგენში (2018 წლის გაზაფხულზე); ასევე საზაფხულო სკოლის ფორმატში (2017 წელს) და იმსჯელებენ საერთაშორისო სისხლის სამართლისა და ევროპული სისხლის სამართლის პრობლემებზე. აღნიშნულ ღონისძიებებში მონაწილეობას მიიღებენ აგრეთვე სტუდენტები და ახალგაზრდა მეცნიერები პროექტში მონაწილე გერმანული უნივერსიტეტებიდან. სამეცნიერო მოსაზრებათა ინტენსიური ურთიერთგაცვლა პროექტის ფარგლებში უნდა განხორციელდეს შემდეგნაირად: დოქტორანტების საზაფხულო სკოლისა და კრებულის თემატიკა ყოველმხრივ იქნება შედარებული და გამოკვლევულ იქნება შედარებით-სამართლებრივად.

როგორც პროექტის პარტნიორები, მონაწილეობას იღებენ პროფ. დოქ. ბერნდ ჰაინრიხი (ტიუბინგენის უნივერსიტეტი) და პროფ. დოქ. მარტინ ჰეგერი (ბერლინის ჰუმბოლტის უნივერსიტეტი). ამით, პროექტი ამავედროულად წვლილს შეიტანს გერმანული და ქართული უნივერსიტეტების ინტერნაციონალიზაციაში მონაწილე უნივერსიტეტების (თბილისი, იენა, ტიუბინგენი და ბერლინის ჰუმბოლტის უნივერსიტეტი) მჭიდრო ურთიერთკოოპერაციის სახით. ამასთან ერთად, პროფ. დოქ. საპატო დოქ. ჰაინერ ალვარტი და პროფ. დოქ. მერაბ ტურავა მხარს დაუჭერენ პროექტს, როგორც ექსპერტები და გამოცდილი მრჩეველები.

4. პროექტი ფოლკსვაგენის ფონდის (ჰანოვერი) მიერ ფინანსდება 250.000 ევროთი „ევროპა და ორიენტი – შუაზღა/კავკასია მეცნიერების ფოკუსში“ საგრანტო ინიციატივის ფარგლებში. საგრანტო განაცხადი ერთობლივად წარადგინა პროფ. დოქ. ედვარდ შრამმა, რომელიც პროექტს უხელმძღვანელებს გერმანიაში და იენის უნივერსიტეტის მეშვეობით განკარგავს საგრანტო თანხას და ასოც. პროფ. დოქ. გიორგი თუმანიშვილმა, რომელიც უხელმძღვანელებს და ორგანიზირებას გაუწევს პროექტს საქართველოში.